

БНТ

✓ **Участие на Васил Велев в късните новини в рубриката "Експерт" на 7 ноември 2011 г.**

http://bnt.bg/bg/news/view/63683/ekspert_plamen_dimitrov_i_vasil_velev_za_pensiite_i_krizata_v_bdj

вестник Капитал

✓ **Асоциацията на индустриалния капитал: Сивата икономика в машиностроенето е 10%**

http://www.dnevnik.bg/pazari/companii/2011/11/08/1198424_asociaciata_na_industrialniia_kapital_sivata/

Машиностроенето е един от браншовете, където сивият сектор заема най-малък дял. Това показва национално проучване на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), направено по проект «Ограничаване и превенция на неформалната икономика».

Проучването обаче показва, че сива икономика има и в този бранш, като заключението е, че такива практики прилагат около 10% от компаниите, съобщават от АИКБ. По-голям дял има сивият сектор в малките фирми, където преобладават създадените наскоро и работещи за малкия вътрешен пазар. Там условията за укриване на осигуровки и нелегално плащане са по-добри, тъй като контролните органи правят проверки по-рядко, а синдикални организации липсват. В големите компании, особено ако работят много за износ, е по-трудно да има сива икономика, посочват от АИКБ. И при тях обаче има случаи за неформално доплащане над възнаградението по договор. Според изследването в основните компании от бранша сивата икономика е на минимум, като една от причините е публично достъпната борсова цена на основните им суровини. Това прави невъзможно продажбите по едни цени и издаването на фактури по други. По-малките обаче все по-често наемат работници без договор, като причината е кризата, е друг извод от проучването. Вчера участниците в Съвета за тристранно сътрудничество предложиха да има глоби и за самите служители, ако бъдат хванати да работят без договори.

Възстановяването от кризата е усилило сивия сектор — тъй като увеличението на поръчките изисква допълнително работна ръка, често се наемат набързо временни работници. От една страна част от предишните квалифицирани кадри са съкратени в кризата, от друга — и новите вземат обезщетения от борсата и предпочитат да си ги запазят като вземат заплата на ръка.

Според АИКБ работодателите предпочитат този вариант пред вероятността да забавят или направо да откажат поръчки. Половината от работодателите в машиностроенето посочват неадекватната държавна политика като основен фактор за появата на сиви практики. Според тях условията у нас затрудняват по-малките, които ще губят, ако се опитат да бъдат напълно изрядни. Освен това 48% от работодателите, които укриват приходи и осигуровки, са спокойни, защото «имат над себе си сериозни политически чадъри», се казва в резултатите от анкетата сред тях.

Други 20% смятат, че това е причината през миналата година броят на нередовните работодател да се увеличи.

Общо 88% от представителите на машиностроителните компании смятат, че държавата трябва да намали осигуровките като мярка за борба с укриването им. За 96% необходимата мярка е ограничаване на контрабандата и нелоялната конкуренция, както и намаляване на бюрокрацията.

money.bg

✓ **Машиностроенето не е „оазис“ на изрядни фирми**

http://money.bg/news/id_1461543847/%D0%9C%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE_%D0%BD%D0%B5_%D0%B5_%D0%BE%D0%B0%D0%B7%D0%B8%D1%81_%D0%BD%D0%B0_%D0%B8%D0%B7%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BD%D0%B8_%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%BC%D0%B8

Данните от национално представителните и браншовите изследвания, проведени в рамките на проект «Ограничаване и превенция на неформалната икономика», реализиран от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), показват, че машиностроенето се възприема като един от браншовете с най-ниски нива на сив сектор. Въпреки тези общи нагласи, работодателите от бранш «Машиностроене» си дават сметка, че машиностроенето също не е „оазис“ на изрядни фирми.

Сива икономика в бранша има и натежават мненията, че най-осезаемо тя се проявява в дейността на по-малките фирми. В малките и микро фирмите преобладаващата част от които са новосъздадени и работят за вътрешността, или пък са и от подсектора на услугите, условията за проявлението на сива икономика са много по-благоприятни. В тези фирми никога не е имало синдикати, с които ръководителят да се съобразява, много по-рядко се проверяват от контролните органи и т.н

В по-големите фирми, особено при експортно ориентираните, е по-трудно да има проявления на сива икономика. Макар че и при тези фирми се срещат отделни примери за неофициално доплащане върху заплатите на определени категории персонал, все пак размерите на проявление на сивите практики не дават облика на сектора. Общото заключение на работодателите от бранша е, че сиви практики се прилагат в не повече от 10% от машиностроителните фирми.

В основните фирми, произвеждащи машиностроителна продукция, сивата икономика е сведена до минимум. В мнозинството от тях укриването на приходи на практика е изключено от методите и механизмите на управление на

фирмите. Те са експортно ориентирани и цената на произвежданата от тях продукция се определя от международния пазар. По-голямата част от фирмите изнасят директно и фактурирането на продукцията по едни цени и получаването на разликата до реалните по друг ред би ги извадило от пазара.

Кризата обаче е принудила някои от малките фирми от бранша да приемат като допустим елемент от своята дейност наемането на работници без договор. Това е характерно особено за фирмите от средните и малките градове, където безработицата е по-висока, работи се при силно свити пазари и при рязко намалени обеми на производството.

Новите поръчки раздвижват дейността на машиностроителните фирми, но успоредно с това раждат и някои сиви практики. Тъй като по време на кризата значителна част от персонала на фирмата е съкратен, собственикът, за да изпълни договора търси нови временни работници. Най-често се привличат работници от борсата, които предпочитат да работят без договор. Причината е, че искат да продължат да получават обезщетенията си за безработица от Бюрата по труда и в същото време да получават допълнителни доходи от работата си в машиностроителната фирма. Работодателите от машиностроителните фирми са наясно, че извършват нарушение на законодателството, но са притиснати от небенеобходимостта да изпълнят поръчката и затова правят компромис със закона.

Друга силно разпространена сива практика е някои квалифицирани те работници, след като бъдат пенсионирани, да продължат да работят за съответната фирма, като се търси начин трудът им да се заплаќи извън официалните разпоредби. Това е още едно «необходимо» нарушение, което се извършва в името на запазването на кадровия потенциал на фирмата.

Всеки втори работодател от бранш «Машиностроене» счита, че най-важният фактор е неадекватната държавна политика спрямо средните и малките фирми. Условието за бизнес в страната създават затруднения на по-малките икономически единици, които, ако искат да са изрядни, стават губещи. Машиностроителите (48%) посочват също така, че сивите работодатели са спокойни за своята дейност, защото имат над себе си сериозни политически чадъри.

Поради тези причини, според 20% от работодателите от машиностроенето, и през 2010 г. е продължило роенето на сивите, т.е. появили са се нови сиви работодатели.

Що се отнася конкретно до бранш «Машиностроене» основните причини за появата на нови сиви работодатели са:

- значителният обем на междуфирмената задлъжнялост - тази причина е посочена от 90% от машиностроителите. Този висок процент се обяснява със сложните производствено-технологични връзки в машиностроенето и оттук - голямата междуфирмена задлъжнялост между контрагентите;

- забавените срокове за възстановяването на ДДС - на редица места в страната от регионалните звена на НАП бавят възстановяване на суми по ДДС поради стремежа им да попълнят текущо бюджета, често извършват проверки, за да оправдаят забавянето;

- затрудненията при реализацията на крайните продукти - това важи с най-голяма сила за фирмите, които реализират продукцията си на вътрешния пазар, в т.ч. извършват дейности, свързани със строителството.

Специфична е нагласата на работодателите от бранш «Машиностроене» по отношение на минималните осигурителни прагове - тяхното въвеждане не се приема като евентуална причина за увеличаване на сивата икономика.

Преобладаващата част от работодателите (80%) в бранш «Машиностроене» считат, че ръстът на заплатите не може да бъде спряен, защото това би било пагубно за сектора, но не предприемането на реални действия от компетентните органи да удържат данъци и осигуровки върху реално плащаните и получавани възнаграждения във фирмите от сивия сектор води до изтичане на кадри от машиностроенето.

Работодателите от бранш «Машиностроене» са категорични, че са сред най-потърпевшите от съществуването на сиви практики в други сродни сектори и подсектори. Най-очевидните щети върху изрядните фирми произтичат от ширещата се нелоялна конкуренция (по мнението на 36% от машиностроителите) и от подбиването на цените (според 18% от машиностроителите).

По-масово нелоялната конкуренция, особено по време на кризата, присъства в дейността на фирмите, извършващи услуги в областта на изграждащите и поддържащи инсталации от хладилната и климатична техника, (поддръжка и сервиз). Често срещано явление е тези дейности да се извършват и от нелицензирани фирми, които практически работят «на черно» с всички произтичащи от това последствия - работа без договори и нефактуриране на дейностите и оборотите.

Предлагането на пазара на изделия на по-ниски цени (и с по-ниско качество) от тези на утвърдени производители, като се внушава, че те не им отстъпват по нищо, освен по цени, води до разстройването му и причинява щети на коректните фирми.

Състоянието във фирмите, недостигът на средства и свитият вътрешен пазар карат ръководителите на машиностроителните фирми да считат, че държавата трябва да предприеме спешни мерки за ограничаване на сивите практики. Като начало, от държавата се очаква да се ангажира с намаляване размера на осигуровките (по мнението на 88% от машиностроителите), чувствително да засили контрола за ограничаване на контрабандата и на нелоялната конкуренция (настояват 96% от изследваните работодатели) и да предприеме действия за намаляване на бюрокрацията (по мнението на 96% от работодателите в бранш «Машиностроене»).

✓ Сивата икономика с най-нисък дял в машиностроенето

<http://www.chambersz.com/news/7698-sivata-ikonomika-s-nai-nisak-dyal-v-mashinostroeneto>

Данните от национално представителните и браншовите изследвания, проведени в рамките на проект Ограничаване и превенция на неформалната икономика, реализиран от Асоциация на индустриалния капитал в България, показват, че машиностроенето се възприема като един от браншовете с най-ниски нива на сив сектор.

Въпреки тези общи нагласи, работодателите от бранш Машиностроене си дават сметка, че машиностроенето също не е оазис на изрядни фирми, съобщиха от пресцентъра на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Сива икономика в бранша има и натежават мненията, че най-осезаемо тя се проявява в дейността на по-малките фирми. В малките и микро фирмите преобладаващата част, от които са новосъздадени и работят за вътрешността, или пък са и от подсектора на услугите, условията за проявлението на сива икономика са много по-благоприятни. В тези фирми никога не е имало синдикати, с които ръководителят да се съобразява, много по-рядко се проверяват от контролните органи и т.н

В по-големите фирми, особено при експортно ориентираните, е по-трудно да има проявление на сива икономика. Макар че и при тези фирми се срещат отделни примери за неофициално доплащане върху заплатите на определени категории персонал, все пак размерите на проявление на сивите практики не дават облик на сектора. Общото заключение на работодателите от бранша е, че сиви практики се прилагат в не повече от 10% от машиностроителните фирми.

В основните фирми, произвеждащи машиностроителна продукция, сивата икономика е сведена до минимум. В мнозинството от тях укриването на приходи на практика е изключено от методите и механизмите на управление на фирмите. Те са експортно ориентирани и цената на произвежданата от тях продукция се определя от международния пазар. По-голямата част от фирмите изнасят директно и фактурирането на продукцията по едни цени и получаването на разликата до реалните по друг ред би ги извадило от пазара.

Кризата обаче е принудила някои от малките фирми от бранша да приемат като допустим елемент от своята дейност наемането на работници без договор. Това е характерно особено за фирмите от средните и малките градове, където безработицата е по-висока, работи се при силно свити пазари и при рязко намалени обеми на производството.

Новите поръчки раздвижват дейността на машиностроителните фирми, но успоредно с това раждат и някои сиви практики. Тъй като по време на кризата значителна част от персонала на фирмата е съкратен, собственикът, за да изпълни договора, търси нови временни работници. Най-често се привличат работници от борсата, които предпочитат да работят без договор. Причината е, че искат да продължат да получават обезщетенията си за безработица от Бюрата по труда и в същото време да получават допълнителни доходи от работата си в машиностроителната фирма.

Работодателите от машиностроителните фирми са наясно, че извършват нарушение на законодателството, но са притиснати от необходимостта да изпълнят поръчката и затова правят компромис със закона.

Друга разпространена сива практика е някои квалифицираните работници, след като бъдат пенсионирани, да продължат да работят за съответната фирма, като се търси начин трудът им да се заплати извън официалните разпоредби. Това е още едно „необходимо“ нарушение, което се извършва в името на запазването на кадровия потенциал на фирмата.

Всеки втори работодател от бранш Машиностроене счита, че най-важният фактор е неадекватната държавна политика спрямо средните и малките фирми. Условията за бизнес в страната създават затруднения на по-малките икономически единици, които, ако искат да са изрядни, стават губещи. Машиностроителите (48%) посочват също така, че сивите работодатели са спокойни за своята дейност, защото имат над себе си сериозни политически чадъри.

Поради тези причини, според 20% от работодателите от машиностроенето, и през 2010 г. е продължило роенето на сивите, т.е. появили са се нови сиви работодатели.

Що се отнася конкретно до бранш Машиностроене, основните причини за появата на нови сиви работодатели са:

- значителният обем на междуфирмената задлъжнялост - тази причина е посочена от 90% от машиностроителите. Този висок процент се обяснява със сложните производствено-технологични връзки в машиностроенето и оттук - голямата междуфирмена задлъжнялост между контрагентите;
- забавените срокове за възстановяването на ДДС - на редица места в страната от регионалните звена на НАП бавят възстановяване на суми по ДДС поради стремежа им да попълнят текущо бюджета, често извършват проверки, за да оправдаят забавянето;
- затрудненията при реализацията на крайните продукти - това важи с най-голяма сила за фирмите, които реализират продукцията си на вътрешния пазар, в т.ч. извършват дейности, свързани със строителството.

Специфична е нагласата на работодателите от бранш Машиностроене по отношение на минималните осигурителни прагове – тяхното въвеждане не се приема като евентуална причина за увеличаване на сивата икономика.

Преобладаващата част от работодателите (80%) в бранш Машиностроене считат, че ръстът на заплатите не може да бъде спряна, защото това би било пагубно за сектора, но непредприемането на реални действия от компетентните органи да удържат данъци и осигуровки върху реално плащаните и получавани възнаграждения във фирмите от сивия сектор води до изтичане на кадри от машиностроенето.

Работодателите от бранш Машиностроене са категорични, че са сред най-потърпевшите от съществуването на сиви практики в други сродни сектори и подсектори. Най-очевидните щети върху изрядните фирми произтичат от ширещата се нелоялна конкуренция (по мнението на 36% от машиностроителите) и от подбиването на цените (според 18% от машиностроителите).

По-масово нелоялната конкуренция, особено по време на кризата, присъства в дейността на фирмите, извършващи услуги в областта на изграждащите и поддържащи инсталации от хладилната и климатична техника - (поддръжка и сервиз). Често срещано явление е тези дейности да се извършват и от нелицензирани фирми, които практически работят на черно с всички произтичащи от това последствия – работа без договори и нефактуриране на дейностите и оборотите. Предлагането на пазара на изделия на по-ниски цени (и с по-ниско качество) от тези на утвърдени производители, като се внушава, че те не им отстъпват по нищо, освен по цени, води до разстройването му и причинява щети на коректните фирми.

Състоянието във фирмите, недостигът на средства и свитият вътрешен пазар карат ръководителите на машиностроителните фирми да считат, че държавата трябва да предприеме спешни мерки за ограничаване на сивите практики. Като начало, от държавата се очаква да се ангажира с намаляване размера на осигуровките (по мнението на 88% от машиностроителите), чувствително да засили контрола за ограничаване на контрабандата и на нелоялната

конкуренция (настояват 96% от изследваните работодатели) и да предприеме действия за намаляване на бюрокрацията (по мнението на 96% от работодателите в бранш Машиностроене).

topnovini.bg

✓ Асоциацията на индустриалния капитал: Сивата икономика в машиностроенето е 10%

<http://topnovini.bg/node/29839>

Машиностроенето е един от браншовете, където сивият сектор заема най-малък дял. Това показва национално проучване на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), направено по проект «Ограничаване и превенция на неформалната икономика».

Проучването обаче показва, че сива икономика има и в този бранш, като заключението е, че такива практики прилагат около 10% от компаниите, съобщават от АИКБ. По-голям дял има сивият сектор в малките фирми, където преобладават създадените наскоро и работещи за малкия вътрешен пазар. Там условията за укриване на осигуровки и нелегално плащане са по-добри, тъй като контролните органи правят проверки по-рядко, а синдикални организации липсват.

В големите компании, особено ако работят много за износ, е по-трудно да има сива икономика, посочват от АИКБ. И при тях обаче има случаи за неформално доплащане над възнаграждението по договор. Според изследването в основните компании от бранша сивата икономика е на минимум, като една от причините е публично достъпната борсова цена на основните им суровини. Това прави невъзможно продажбите по едни цени и издаването на фактури по други.

По-малките обаче все по-често наемат работници без договор, като причината е кризата, е друг извод от проучването. Вчера участниците в Съвета за тристранно сътрудничество предложиха да има глоби и за самите служители, ако бъдат хванати да работят без договори.

Възстановяването от кризата е усилило сивия сектор — тъй като увеличението на поръчките изисква допълнително работна ръка, често се наемат набързо временни работници. От една страна част от предишните квалифицирани кадри са съкратени в кризата, от друга — и новите вземат обезщетения от борсата и предпочитат да си ги запазят като вземат заплата на ръка.

Според АИКБ работодателите предпочитат този вариант пред вероятността да забавят или направо да откажат поръчки. Половината от работодателите в машиностроенето посочват неадекватната държавна политика като основен фактор за появата на сиви практики. Според тях условията у нас затрудняват по-малките, които ще губят, ако се опитат да бъдат напълно изрядни. Освен това 48% от работодателите, които укриват приходи и осигуровки, са спокойни, защото «имат над себе си сериозни политически чадъри», се казва в резултатите от анкетата сред тях.

Други 20% смятат, че това е причината през миналата година броят на нередовните работодател да се увеличи.

Общо 88% от представителите на машиностроителните компании смятат, че държавата трябва да намали осигуровките като мярка за борба с укриването им. За 96% необходимата мярка е ограничаване на контрабандата и нелоялната конкуренция, както и намаляване на бюрокрацията.

dir.bg

✓ Машиностроенето не е „оазис“ на изрядни фирми

<http://novini.dir.bg/news.php?id=9864645>

Браншът се възприема като един от отраслиите с най-ниски нива на сив сектор, показва проучване на АИКБ

Данните от национално представителните и браншовите изследвания, проведени в рамките на проект «Ограничаване и превенция на неформалната икономика», реализиран от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), показват, че машиностроенето се възприема като един от браншовете с най-ниски нива на сив сектор. Въпреки тези общи нагласи, работодателите от бранш «Машиностроене» си дават сметка, че машиностроенето също не е „оазис“ на изрядни фирми.

✓ Машиностроенето у нас „на светло“

<http://dnes.dir.bg/news.php?id=9866089>

Работодателите от машиностроенето смятат, че "сиви" практики се прилагат в не повече от 10 на сто от фирмите в бранша

Според работодателите от машиностроенето "сиви" практики се прилагат в не повече от 10 на сто от фирмите в бранша. Това съобщиха от Асоциацията на индустриалния капитал в България, позовавайки се на данни от национално представителните и браншови изследвания по проекта "Ограничаване и превенция на неформалната икономика", осъществен от асоциацията.

economynews.bg

✓ Машиностроенето у нас „на светло“

<http://www.economynews.bg/%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D1%81-%E2%80%9E%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BB%D0%BE%E2%80%9D-news26928.html>

Според работодателите от машиностроенето "сиви" практики се прилагат в не повече от 10 на сто от фирмите в бранша. Това съобщиха от Асоциацията на индустриалния капитал в България, позовавайки се на данни от национално представителните и браншови изследвания по проекта "Ограничаване и превенция на неформалната икономика",

осъществен от асоциацията. Най-осезаемо "сивата" икономика в бранша се проявява в дейността на по-малките фирми. В по-големите компании, особено при експортно ориентирани, е по-трудно да има проявление на "сива" икономика. Машиностроителите /48 на сто/ посочват, че "сивите" работодатели са спокойни за своята дейност, защото имат над себе си сериозни политически чадъри.

Според 20 на сто от работодателите от машиностроенето, и през 2010 г. е продължило роенето на "сивите" работодатели. Основните причини за това са междуфирмената задължнялост, забавените срокове за възстановяването на ДДС, затрудненията при реализацията на крайните продукти. Машиностроителните фирми смятат, че държавата трябва да предприеме спешни мерки за ограничаване на "сивите" практики. Очаква се тя да се ангажира с намаляване на размера на осигуровките, да засили контрола за ограничаване на контрабандата и на нелоялната конкуренция и да намали бюрокрацията.

lovechtoday.com

✓ Сивата икономика в бранш "Машиностроене"

<http://lovechtoday.com/2011/11/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/%D0%BB%D0%B5%D0%B2/%D1%81%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%B2-%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%88-%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE/64752>

Данните от национално представителните и браншовите изследвания, проведени в рамките на проект «Ограничаване и превенция на неформалната икономика», реализиран от Асоциация на индустриалния капитал в България, показват, че машиностроенето се възприема като един от браншовете с най-ниски нива на сив сектор. Въпреки тези общи нагласи, работодателите от бранш «Машиностроене» си дават сметка, че машиностроенето също не е „оазис“ на изрядни фирми. Сива икономика в бранша има и натежават мненията, че най-осезаемо тя се проявява в дейността на по-малк...

imotivarna.info

✓ Сивата икономика в бранш "Машиностроене"

<http://imotivarna.info/%D1%81%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%B2-%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%88-%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE/>

Данните от национално представителните и браншовите изследвания, проведени в рамките на проект «Ограничаване и превенция на неформалната икономика», реализиран от Асоциация на индустриалния капитал в България, показват, че машиностроенето се възприема като един от браншовете с най-ниски нива на сив сектор. Въпреки тези общи нагласи, работодателите от бранш «Машиностроене» си дават сметка, че машиностроенето също не е „оазис“ на изрядни фирми. Сива икономика в бранша има и натежават мненията, че най-осезаемо тя се проявява в дейността на по-малк...

***

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ 42% от фирмите у нас са фамилни, в Европа средният дял е 74%

http://www.klassa.bg/news/Read/article/186051_42%25+%D0%BE%D1%82+%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%BC%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%83+%D0%BD%D0%B0%D1%81+%D1%81%D0%B0+%D1%84%D0%B0%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%BD%D0%B8%2C+%D0%B2+%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0+%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%B4%D1%8F%D0%BB+%D0%B5+74%25

Делът на фамилните компании в България е двойно по-нисък от този в повечето страни в ЕС. Само 42% от фирмите у нас са семейни, а средният показател за Стария континент е 74 на сто. Това съобщи вчера Христо Илиев, председател на Сдружението на фамилния бизнес в България, при представянето на проучване на Националния статистически институт за семейния бизнес у нас през 2010 г. В Румъния например подобен род фирми са близо две трети от всички - около 68 на сто, във Франция процентът е 83 на сто, в Италия са 73 на сто, а във Финландия 91%. В проучването от 370 хил. икономически активни компании 156 хил. са отговорили, че са семейна собственост, отчетоха от НСИ.

Въпреки че близо половината компании у нас са на семеен принцип, те произвеждат едва 17 на сто от продукцията в страната, която е на обща стойност 115 млрд. лв. Общият оборот, който всички компании генерират, годишно е около 192 млрд. лв., като от него 38 млрд. се формират от фамилния бизнес, заяви Христо Илиев. Този вид фирми осигуряват 28,3 на сто от работните места в частния сектор (618 хил.). Търговията и услугите са сферите, в които функционират най-голям брой фамилни компании. Над 43 на сто от семейните фирми у нас са в сектора на търговията, като с тази дейност са заети и 34% от работещите в този тип фирми. В сектора на услугите пък работят 37,9 на сто от фирмите, докато заетите в тях са 28%. В сферата на промишлеността развиват дейност 9%, но в тях са ангажирани една четвърт от работещите във фамилния бизнес.

При следващи изследвания бройката на компаниите на семеен принцип най-вероятно ще се повиши, тъй като много от тях участват в изследването за първи път и някои може да не са запознати добре с критериите, поясни Илиев. Той бе категоричен, че най-същественят плюс на фамилните компании е дългосрочният им поглед. Повечето инвестират

основно собствени средства и по-рядко използват кредити, което ги прави по-стабилни по време на криза. Експертът посочи, че 25 на сто от 100-те най-големи компании в Европа са фамилни и 60% от публичните компании в САЩ. Диана Янчева, експерт от НСИ, уточни, че методиката за определяне на семеен бизнес е изготвена през 2009 г. от експерти към Европейската комисия. Това е и причината едва сега да се прави изследване за този вид икономика у нас. Според определението като фамилен бизнес може да се приемат фирми, в които контролният пакет от капитала е собственост на основателя, негови наследници по пряка линия, съпруг или съпруга, както и поне един от тях трябва да участва пряко в управлението. Ако фирмата е листвана на борсата, условията са същите, само че дяловото участие трябва да е поне 25% от акциите.

[Вестник Труд](#)

✓ Симеон Дянков: Не изключвам ДДС изненади

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1105074>

- Г-н Дянков, намерихте ли пари за увеличение на пенсиите догодина?

- Вариантите ще са готови тази седмица и ще ги предлага на неформално заседание на Министерския съвет. Говорих с премиера, че за да има пари за пенсии не само в бюджет 2012, но и през следващите години, това трябва да е обвързано с допълнителни реформи. От тристранния съвет излезе темата за онази реформа, предложена преди близо две години от социалния министър Тотю Младенов и тогавашната шефка на Националния осигурителен институт Христина Митрева. По тяхна инициатива осигуровките за фонд "Пенсии" бяха увеличени от 2011 г. с 1,8 процентни пункта. Те дори искаха повече. Целта беше да се намали дефицитът в НОИ. Всъщност се оказа, че събраната сума е едва около 1/3 от това, което те бяха сметнали, че ще влезе допълнително в НОИ. Още навремето твърдах, както и повечето икономисти, че при криза вдигането на осигуровките няма да доведе до желаните резултати. И както се вижда тази част от реформата не се получи.

- Какво следва?

- За дългосрочното укрепване на пенсионната система трябва допълнителни реформи. Сега почти 60% от пенсиите се покриват от бюджета, а не от НОИ. Това няма как да продължи дълго. Министерството на труда беше много скромно в предишното си предложение за реформи в пенсионната система. Сега е моментът да се постави въпроса за преразглеждане на пенсионната възраст. След като вдигнахме стажа за пенсиониране в сектор "Сигурност" от 25 на 27 години, огромна част от коментарите, които получихме от работещите там, са положителни. Донякъде за моя изненада. Хората казват, че искат да работят повече, за да си осигурят по-висок доход. Анализът ни показва, че голяма част от хората (над 60%), които навършат пенсионна възраст, продължават да работят. През 2010 г. са се пенсионирали около 90 000 души, от които 63 000 са навършили преди това нужните години, но не са спрели работа. Което показва, че самите хора предпочитат да продължат да работят по-дълго. Ако направим пенсионирането по-късно и дадем възможност на хората да работят по-дълго, тогава в системата ще има пари за трайно увеличение на всички пенсии. В тази посока работим.

- Плавното увеличение на пенсионната възраст е предвидено от 2021 г. Възможно ли е още догодина да направите първата стъпка?

- Напълно е възможно. Току-що проектобюджетът за 2012 г. и законите към него влязоха в Народното събрание и тепърва ще се разглеждат. Вдигането на възрастта не трябва да става ударно, а постепенно във времето. Но първата стъпка трябва да е още през следващата година. Междувременно много държави пристъпиха към пенсионна реформа в последните две години. Италия е на път да вдигне възрастта на 67 години за жени и мъже. Словения и Ирландия я направиха на 66. В Португалия и Франция също вдигнаха възрастта. Впрочем миналата година Европейската комисия отправи остри коментари към всички държави от ЕС по темата за дисбалансите в пенсионното финансиране. След нашите първи опити за пенсионна реформа стана ясно, че те няма да са достатъчни предвид негативната демографска тенденция в Европа. Ще трябва допълнителни мерки. Или по-активна политика на пазара на труда, което по време на криза е трудно, или вдигане на пенсионната възраст. Други държави се поучиха и бързо направиха реформи. България тепърва трябва да реагира.

- Последно от 1 април или от 1 май 2012 г. се вдига минималната работна заплата?

- От 1 май става 290 лв. Решено е. В сряда ще бъде прието постановление от Министерския съвет. Увеличението ще струва на бюджета около 20 млн. лева.

- Защо увеличението се отложи с един месец?

- Част от работодателите искаха това да стане от есента, ние заедно с КРИБ държахме на април, а синдикатите настояваха от началото на годината. Търсихме баланс, така че цялата тристранка да е съгласна, и се разбрахме за май. Промяната ще се отрази на доходите на близо 216 000 души, които получават между 270 и 290 лв. в момента - в публичната администрация са 36 000 души, главно в общините. А в частния сектор са около 180 000 души.

- Икономистът Георги Ганев заяви, че вдигането на минималната заплата ще увеличи безработицата сред хората с най-ниски доходи. Коментарът ви?

- Като дясномислещ икономист винаги съм поддържал тезата, че минималната заплата не е начин за увеличаване на доходите на населението. Но минималното възнаграждение в България е изостанало и е толкова под възможностите на публичните финанси и икономиката, че вдигането му на 290 лв. няма да притесни пазара на труда. Ако имах и най-малко съмнение, че ще породи по-висока безработица, нямаше да го предлага.

- За обезщетенията за майчинство се разбра, че има технически проблем да се вдигнат от 1 януари - какъв точно е проблемът?

- Първо, законите вече са внесени в парламента и тепърва трябва да се променят. За някои неща е лесно, за други - по-трудно. Министерството на труда официално не го е предложило никъде. Ведомството не беше готово навреме и със сметките колко ще струват на бюджета по-високите майчински. Сега проверяваме изчисленията им, за да сме сигурни, че сумата е 16 млн. лева.

- Защо липсват смели реформи през бюджета? Не е ли твърде плаха стъпката, с която пренасочвате средства от сектор "Сигурност" към образование, култура, спорт и здраве?

- Обикновено големи промени се правят в състояние на възходящи бюджети, когато даваш повече на една система, а на другата запазваш парите на същото ниво. За съжаление случихме да сме правителство по време на икономическа криза и трябва да правим реформи по трудния начин. В момент на икономическа несигурност в Европа резките движения са трудни, иначе може да се нарушат връзките в системите. Бюджет 2012 е първата реална стъпка за пренасочване. Не е голяма - говорим за 50-60 млн. лв., които преминават от "Сигурност" към други сектори. По-малко е, отколкото ми се искаше. За да има по-голяма стъпка, трябва да има по-дългосрочна стратегия за сектор "Сигурност". Какво значи сигурност? В целия свят сигурността се премества от военна и полицейска към образование, здравеопазване, култура, към социална сигурност. Нужна ни е стратегия, изработена от правителството, а може би от парламента. Тук е и ролята на президентството. Защото президентът отговаря за голяма част от структурите в сектор "Сигурност". Очаквам от следващия президент Росен Плевнелиев, който е мой добър приятел, това да бъде една от първите му задачи - цялостна визия за това как ще изглежда сигурността на България с хоризонт 2020 г.

- Да разбирам ли, че в лицето на новоизбрания президент ще имате съюзник за новите приоритети в сигурността?

- Съюзник и съмишленик. Говорили сме многократно по темата, когато беше министър. Видяхме се минути, преди да разговарям с "Труд". Г-н Плевнелиев е на мнение, че новата визия за сигурността ще му бъде приоритет.

- Какви са бюджетните стимули за икономически растеж през 2012 година?

- Не вдигаме данъци. Продължаваме тази политика. Това е стимул за икономически растеж. Много повече пари ще има за инфраструктура, което е свързано с 80% ръст в усвояването на еврофондове. Близко 4 млрд. лв. ще влязат оттам. Има повече пари за ВиК проекти, за саниране. Малкият и средният бизнес ще имат достъп до по-евтин финансов ресурс. Близко 3 пъти трябва да се увеличи усвояването по програма "Конкурентоспособност". За първи път ще има нисколихвени кредити там - за 300 млн. лева. Със съфинансирането от 10 банки финансовият ресурс ще е още по-голям. Евросредствата ще идват на нула процент лихва и ще се съединят с парите на банките. Ако там средният лихвен процент е 9%, новите кредити ще се предлагат с 4,5%. В определени сектори бюджетът дава за първи път пари - например 60 млн. лв. за животновъдство. Повече пари ще има и за културно-исторически туризъм - чрез бюджета на Министерството на културата, норвежката програма и еврофондовете.

- Не е ли прекален оптимизмът за 80% ръст в усвояване на еврофондовете? С какви мерки ще постигнете напредък?

- Оптимизмът се дължи на това, че тръгнаха много проекти. Трудно е с еврофондовете, защото 2007 и 2008 г. реално нищо не е направено. Били сме на нула. През 2010 г. удвоихме усвояването спрямо 2009 г. Тази година също ще постигнем два пъти по-добър резултат - с усвоени близо 1,9 млрд. лв. А за догодина сме заложили още едно удвояване до 3,8 млрд. лв. Правилни сме го в две поредни години - възможно е. Близко половината от европарите ще са за няколко проекта - магистралите "Тракия", "Марица" и "Струма", жп линията Пловдив - Свиленград. Те са в ход и са сигурни.

- На какво се разчита за планираното съживяване на вътрешното потребление с 1,9%, как държавата ще го стимулира?

- Вътрешното потребление се увеличава още от второто тримесечие на тази година - с 2,5%. За третото тримесечие още не са излезли официални данни, но заради туризма и селското стопанство се очаква 4% растеж. С други думи, потреблението се възстановява. Големият въпрос е дали това ще продължи. Виждаме как потреблението в Западна Европа спада заради несигурността, идваща от Гърция. Искрено се надявам, че ще избегнем спад догодина, но ръстът ще е по-малък от тазгодишния.

- Ако хората не започнат да потребяват, значи ще растат депозитите в банките?

- Така е, макар че рекордното ниво на депозити се дължи и на сравнително нова тенденция. От 4-5 месеца има впечатляващ ръст на влоговете от гръцки лица. Капиталите се прехвърлят в далеч по-стабилната банкова система тук. По наши неформални данни близо 1/3 от сумата на новите депозити в нашите банки идва от Гърция.

- Какво стана с идеята да намалите ДДС и така да стимулирате потреблението - възможно ли е да се случи до края на мандата на това правителство?

- Предстои да подготвим бюджет 2013. А и 2012 г. е пред нас. За да бъдат успешни данъчни промени от този род, обикновено се правят изненадващо, а не в хода на бюджетната процедура. Иначе потреблението може да спре, докато влезе в сила новият ДДС. Има опасност от изкуствено забавяне на потреблението.

- Възможни ли са промени догодина?

- Не изключвам изненади.

- Догодина планирате 8,7% повече приходи от акцизи. Не е ли малко предвид очаквания ефект от наредбата за измервателните уреди на акцизните стоки и предвид прогнозната инфлация?

- Засега приходите от акцизите се развиват с 12% по-добре от миналата година. На този фон 9% повишение за 2012 г. не изглежда много, при положение че вече усещаме плюсовете от системата за касовите апарати. От 1 януари 2012 г. ще е факт митническото дознание, което би трябвало да подпомогне борбата с контрабандата. Като цяло сме консервативни в изчисляването на приходите в бюджет 2012. Сметките са правени при икономически растеж от 1% вместо заложения от 2,9%. Това е буфер в случай на неприятни изненади от Европа. Заедно със заложения дефицит по консолидираната програма от 1,3%.

- Преизпълнението на приходите в митниците ще стигне ли за коледни добавки на пенсионерите и 13-а заплата на държавните чиновници?

- Поощрения за държавни чиновници не се предвиждат. Те са достатъчно поощрени от това, че са на работа и получават 12 заплати плюс бонуси. Ще мислим към края на месеца дали е възможно нещо да се отдели за пенсионерите.
- **Бюджет 2012** бе наречен “поредна постна пица”, “бюджет под индиго”, “пица вегетариана”. Как го определяте вие?
- Добър бюджет. Създава стабилност. Един от малкото стабилни бюджети в Европа.

[Вестник 24 часа](#)

✓ Всеки пети българин иска да работи шеф

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1105156>

Всеки пети българин иска да бъде шеф на работното си място. Това става ясно от Световното изследване за движението на *талантите* за 2011 г., което в България е било проведено от jobs.bg.

21% от анкетираните, живеещи у нас, са посочили, че искат да се занимават с “мениджмънт (управление) и консултантски услуги”. Това е най-често срещаният отговор на въпроса “В кой бизнес сектор бихте желали да работите?”. Също по около една пета от българите (по 19%) предпочитат търговията и туризма.

“Това е нещо нормално. Ако обърнете внимание на целия списък, много хора искат да работят и в медии. Има професии, които са модерни, и хората искат да работят там. Тези сектори се асоциират с висок социален статус и високо заплащане. Нормално е хората да се ориентират към сектори с продажби, а не с производство, защото те се развива бързо в последните години. С течение на времето ще има насищане и промяна”, коментира пред “Труд” Пламен Вушев, управител на jobs.bg.

29 358 българи са анкетираны.

Освен 29 358 души от страната, които са анкетираны от jobs.bg за проучването, при обобщаването на резултатите за България е взето мнението и на 7831 души от чужбина, които са посочили, че искат да работят у нас. Хората извън страната също имат амбиции за ръководни постове - 30% биха искали да се трудят в промишлеността, а по 29% - в мениджмънта и в производството и поддръжката. Важно е да се отбележи, че участвалите в анкетата основно са хора, работещи в офис обстановка.

Парите са най-важни

Заплащането е най-важният фактор за българина, който има намерение да си смени работата - 83% са отговорили, че парите имат огромно значение за тях. Всеки втори сънародник би искал бъдещият работодател да му даде шанс за кариерно развитие и безсрочен трудов договор.

Всеки втори българин е готов да се премести да живее в друг град, ако там намери по-добри възможности за работа (18% са напълно съгласни да го направят, а други 34% са съгласни).

Всеки трети иска в чужбина

Изследването показва, че не са изчезнали и нагласите за емиграция в българското общество - всеки трети българин желае да се труди в чужбина, а други 35% имат подобно, но не толкова категорично намерение.

Повечето участници биха приели предложение за работа в странство, ако получат поне едногодишен ангажимент или постоянен (безсрочен договор). 79% от анкетираните споделят, че по-добрият стандарт на живот е движещата сила, която би ги накарала да се наредят пред гишетата за регистрация на столичното летище. Лошата икономическа ситуация в страната води 58% от участниците в изследването до желанието да се установят на работа отвъд държавната ни граница.

Дръж се, Лондон!

Британската столица е най-желаният град за българите, които биха искали да работят в чужбина. В топ 5 влизат още Ню Йорк, Париж, Берлин и Виена. Подалите отговори от чужбина имат малко по-различни приоритети - освен горепосочените дестинации те посочват и Пекин.

“Не смятам, че има големи нагласи за емиграция. Хората биха приели такова предложение, но това не означава, че са предприели активно такива действия”, казва Пламен Вушев.

Проучването за движението на талантите е първо по рода си, твърдят организаторите му. Проведено е на 20 езика в 66 държави. Българските участници са избрани измежду потребителите на jobs.bg и са били анкетираны през юли т. г. Хората от чужбина са подадени от водещи кариерни сайтове във Франция, Канада, Германия.

Изследването се координира от The Network - световна мрежа на кариерни сайтове от 119 държави. Глобалните резултати тепърва ще се обобщават.

***

Публикации за борбата със сивия бизнес

[Вестник Труд](#)

✓ Глоба за работника, щом е без договор

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1105181>

Инспекторите ще глобяват и работниците, които нямат трудов договор, а не само техните шефове. Това предвиждат промени в Кодекса на труда, които в понеделник бяха одобрени от правителството, бизнеса и синдикатите на заседание на съвета за тристранно сътрудничество.

В момента за работа “на черно” се наказва само работодателят. Санкцията е между 1500 и 15 000 лв. и се налага от инспекцията по труда. Преди време социалният министър Тотю Младенов обясни, че целта на промяната не била да се глобяват работещите, а да бъдат накарани да спазват законодателството и така да се защитят осигурителните им права.

Засега не е ясно колко точно ще бъде глобата, въпреки че в новите текстове пише, че тя ще е между 50 и 200 лв. Допълнително ще се уточнява дали да е твърда сума, или ще се изчислява като сбор от дължимите осигуровки за определен брой минимални заплати.

КНСБ поиска въвеждането на новата санкция да стане паралелно с приемането на промени в Наказателния кодекс, с които умишленото укриване на осигуровки от страна на работодателите се криминализира. Според президента на синдикалната организация Пламен Димитров с двете мерки ще се съберат средства, с които да се увеличат пенсиите. Друга промяна в кодекса предвижда, ако служители са наети на половин работен ден, но реално се трудят по-дълго, инспекторите да поправят трудовите им договори и да ги обявяват за пълен работен ден. Според експерти обаче това ще е трудно за доказване.

Новите текстове в Кодекса на труда дават възможност и за по-добро балансиране между професионалния и личния живот. Жените, които се връщат от майчинство, ще могат да предложат на работодателя си да промени продължителността и разпределението на работното им време, за да го съчетаят с грижите за малките деца. Работодателите ще са длъжни да се съобразят с желанието им.

✓ Глобяват ни с 5 осигуровки за работа без договор

<http://www.monitor.bg/article?id=313901>

Работниците, които са наети без трудов договор, ще бъдат санкционирани да платят от 3 до 5 осигурителни вноски на база на минималната работна заплата. Така хората, склонили да се трудят без подписан контракт, ще дават между 97 и 162 лева за глоби, които ще бъдат внесени в тяхна полза в Националния осигурителен институт (НОИ). За това се договориха вчера правителството, синдикатите и бизнесът на поредното заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Първоначалната идея беше размерът на глобата, която работниците ще плащат, да е фиксиран между 50 и 200 лева. В момента санкцията, която се налага на работодателите при такова нарушение, *варира от 1500 до 15 000 лева*

Целта на глобата за трудещите се е да се компенсират времето, в което не са им плащани осигурителни вноски, обясниха участници в тристранката. Предложението за такова наказание дойде от страна на социалния министър Тотю Младенов през лятото, който заимствал опита на Румъния.

При вариант глобата да е от 3 вноски на база на минималната заплата от 270 лв.

наетият ще трябва да плати 97 лв.

При пет вноски санкцията скача на 162 лева. След увеличение на минималната работна заплата на 290 лева, което се планира от 1 май следващата година, трудещите се без договор ще трябва да бъдат глобявани от 104 до 174 лева.

За да склонят за въвеждането на санкции за работници без трудов договор, синдикатите настояват умишленото укриване на осигурителните вноски от страна на шефа да бъде криминализирано. Пред тях финансовият министър Симеон Дянков изразил одобрението си и обещал лично да наблюдава промените в Наказателния кодекс, с които се очаква

осигурителните измами да се приравнят на данъчните

Според поправките, които предстои да се обсъждат в парламента, при укриване на вноски работодателят може да бъде осъден на няколко години затвор.

С въвеждането на глоби за работниците, които да отиват по сметките на НОИ, ще се увеличат и наличните пари за пенсии, коментираха още синдикатите. Очаква се санкциите да влязат в сила през следващата година.